

Проф. др Владимир Боранијашевић

Правни факултет Универзитета у Приштини са привременим
седиштем у Косовској Митровици

ПОСТУПАК У ПАРНИЦАМА ЗА ОБЈАВЉИВАЊЕ ИСПРАВКЕ НЕИСТИНИТЕ, НЕПОТПУНЕ ИЛИ НЕТАЧНО ПРЕНЕТЕ ИНФОРМАЦИЈЕ

Право на исправку објављене информације која је неистинита, непотпуна или нетачно пренета, а којом је повређено право или правни интерес лица на које се односи, предвиђено је и зајемчено одредбама међународних и домаћих правних аката. Право на исправку информације остварује се судским путем, по правилима посебног парничног поступка. Аутор у раду анализира правила по којима се поступа у поступку у парницама за објављивање исправке неистините, непотпуне или нетачно пренете информације.

Аутор детаљно обрађује нормативна решења садржана у одредбама Закона о јавном информисању Републике Србије, указује на специфичности поступка и посебну пажњу посвећује питању конкретизације начела хитности на коме је овај поступак заснован. Аутор нотира различита теоријска схватања, указује на извесне недоследности законодавца, приказује поступак у нормативној ретроспективи и обрађује законодавна решења о овом поступку у правним системима појединих земаља у окружењу.

Кључне речи: Медији; Информација; Повреда права или интереса; Исправка информације; Посебан парнични поступак.

1. КОМУНИЦИРАЊЕ, МЕДИЈИ И СЛОБОДА МЕДИЈА

Као што је познато, комуницирање је иманентно човеку као свесном бићу. Комуницирање се може дефинисати као људска интеракција која се остварује разменом информација, непосредно или посредством медија у просторно и временски одређеном психосоцијалном

контексту.¹ У том смислу, медији представљају посредника у комуницирању људи, на шта упућује и само порекло речи „медиј“ која потиче од латинске речи *medius*, што значи средњи, који се налази у средини, на сред, у сред, у средини.

Медији се могу класификовати на различите начине, али је неспорно да људски говор представља примарну технику комуницирања без које оно и није могуће. У односу на говор, као примарни медиј, сви остали медији су секундарног карактера. Медији масовног комуницирања – телевизија, штампа, радио и филм представљају медије који су свеприсутни и који имају изузетно велики утицај. Масовно комуницирање које се обавља посредством ових медија представља организовано и јавно комуницирање, актуелног је карактера јер се преносе актуелна збивања, а публика масовних медија је хетерогена и анонимна са аспекта извештача (преносиоца поруке).² Циљ масовних медија је, у суштини, брзо ширење информација у сврху постизања високог степена обавештености широке публике. У том смислу, темељне функције масовних медија су: информација, забава, уверавање и пренос културног наслеђа³ и они као посредници у преносу информација имају улогу јавног комуникатора и едукатора за милионе људи.⁴

Медији у савременом свету уживају слободу. Слобода медија утемељена је у одредбама великог броја међународних и домаћих правних аката. Слобода медија предвиђена је одредбом из чл. 10 Европске конвенције о људским правима и основним слободама, којом је прописано да свако има слободу изражавања која укључује слободу поседовања сопственог мишљења, примања и саопштавања информација и идеја без мешања јавне власти и без обзира на границе.⁵ Устав Репу-

¹ М. Радојковић, М. Милетић, *Комуницирање, медији и друштво*, Учитељски факултет Универзитета у Београду, Београд 2008, 28. Комуникација се дефинише и као друштвена интеракција путем порука или као пренос и међусобна размена чињеница, идеја, осећања. Детаљно, вид.: N. Muhammadali, *Introduction to Mass Communication*, University of Calicut, 2011, 6. <http://www.universityofcalicut.info/SDE/SMMass-Communication.pdf>, 27. новембар 2013.

² F. Vreg, *Društveno komuniciranje*, Centar za informacije i publicitet, Zagreb 1975, 63–64.

³ В. Skoko, D. Bajs, „Објављивање неистина и манипулирање чињеницама у хрватским медијима и могућности заштите приватности, чести и угледа“, *Politička misao* Vol. XLIV, 1/2007, 95. Аутори истичу да медији, конкретно у Републици Хрватској, све више забављају, мало информишу, а готово нимало не едукују.

⁴ Д. Аћимовић, *Масовни медији као јавни комуникатори у добу знања*, [http://www-famns.edu.rs/skup2/radovi_pdf/acimovic.pdf](http://www.famns.edu.rs/skup2/radovi_pdf/acimovic.pdf), 1. децембар 2013.

⁵ Закон о ратификацији Конвенције за заштиту људских права и основних слобода, *Службени лист СЦГ – Међународни уговори*, бр. 9, од 26. 12. 2003. године, 5/05 од 1. 7. 2005. године. То, свакако, не спречава државе да захтевају дозволе за рад телевизијских, радио и бископских предузећа.

блике Србије⁶ јемчи слободу мишљења и изражавања, као и слободу медија. Уставом је зајемчена слобода мишљења и изражавања, али је и прописано да се слобода изражавања може законом ограничити уколико је то потребно ради заштите права и угледа других, чувања ауторитета и непристрасности суда и заштите јавног здравља, морала демократског друштва и националне безбедности Републике Србије (Устав РС, чл. 46, ст. 1–2). Закон о јавном информисању Републике Србије⁷ прописује да је јавно информисање слободно и да је у интересу јавности.

Иако се слобода медија сматра једном од највећих тековина савременог друштва, она сама себи не може бити сврха и мора да служи остварењу основних људских права и слобода.⁸ Слобода медија повлачи за собом негативне и позитивне обавезе државе: негативну обавезу у смислу да не повређује слободу медија и позитивну у смислу да штити од повреда слободе медија тако што ће прописима одредити које су повреде медија недопуштене, тако што ће их забранити и кажњавати уколико до њих дође.⁹

Слобода медија свакако није апсолутна и може бити ограничена с циљем очувања одређених вредности и заштите угледа и права других лица. Слободу медија могу ограничити и одређена права лица, у које спада и право на исправку објављене информације. Остваривање права на исправку објављене информације не представља повреду слободе медија већ њено ограничење. Ради остварења права на исправку објављене информације, прописана су правила по којима се поступа у поступку судске заштите овог права.

2. ИНФОРМАЦИЈА

Информација се, као појам, налази у свакој врсти комуникације. Поједини аутори сматрају да је информација управо само ткиво, срж комуникације.¹⁰ Информација представља сложен појам јер подразумева најмање три димензије: ново знање, форму и сврсисходност.¹¹ То ново знање заодева се у одређену форму с циљем преношења другим

⁶ Устав Републике Србије – Устав РС, *Службени гласник Р. Србије*, бр. 98/06.

⁷ Закон о јавном информисању Републике Србије – ЗЈИ РС, *Службени гласник Р. Србије*, бр. 43/03, 61/05, 71/09, 89/10 и 41/11.

⁸ В. Skoko, D. Vajs, 99.

⁹ О минималном стандарду слободе медија, позитивним и негативним обавезама државе те ограничавању слободе медија, детаљно вид. В. Водинелић, „Европски стандард слободе медија“, *Билтен Врховног суда Србије* 3/2007, први том, 23 и даље.

¹⁰ Т. Ђорђевић, *Теорија информација*, Партизанска књига, Љубљана 1979. Нав. према, З. Томић, *Комуникологија*, Чигоја, Београд 2003, 33.

¹¹ *Ibid.*, 34.

субјектима комуникационог процеса. Информација је средство помоћу којег постајемо свесни нечега, разумевамо ствари и схватамо шта оне представљају, уз констатацију да је информациона порука, нешто што прималац информације мора да протумачи.¹² Како би информација била подесна да креира праву слику о стварности, неопходно је да она буде истинита, потпуна и тачно пренета. Истинита је уколико одговара стварности и верно обавештава о догађају који се десио или се није десио. Потпуна је уколико својим садржајем омогућује примаоцу информације (читаоцу, гледаоцу, слушаоцу) да створи праву представу о догађају у стварности.¹³ Непотпуна информација је информација која нешто изоставља, нешто што је требало навести и непотпуност у том смислу представља посебан облик нетачности.¹⁴ И, као треће, информација је тачно пренета уколико је идентична информацији добијеној од извора, уколико није садржински формулисана прекрајањем изворне информације.¹⁵ Када информација има све наведене карактеристике, не може доћи до евентуалне повреде права или интереса одређеног лица јер она тачно, истинито и потпуно осликава одређени догађај из стварности и омогућава ширем аудиторијуму да информацију тумачи и створи слику односно мишљење о самој информацији. Сасвим сигурно је да су медији уплетени у наш живот и више него што можемо да замислимо, тако да утичу на наше дневне активности а ми их не можемо одбацити нити игнорисати. У том смислу, само уколико информације користимо разборито и свесно, можемо искористити њихову снагу.¹⁶

Неистинита, непотпуна или нетачно пренета информација преноси се управо путем медија. Таква информација може да изазове повреду части и угледа одређеног лица или, пак, повреду права или интереса лица на које се односи.¹⁷ Како медији имају велики утицај на

¹² Ј. Јанићијевић, *Комуникација и култура*, Издавачка књижарница Зорана Стојановића, Сремски Карловци – Нови Сад 2000, 25.

¹³ О неистинитости и непотпуности информације, детаљније вид. В. Вучковић, „Заштита права личности путем исправке објављене информације, одговора на објављену информацију и опозива изјаве“, *Избор судске праксе* 2/2004, 9.

¹⁴ В. Prančić, „Pravo na ispravak objavljene informacije i pravo na odgovor na objavljenu informaciju prema Zakonu o medijima“, *Zbornik radova Pravnog fakulteta u Zagrebu* 58 (5)/2008, 1239.

¹⁵ Вид. З. Ивошевић, „Узвраћање на информацију правом на одговор и правом на исправку“, *Избор судске праксе* 10/2004, 16.

¹⁶ I. Fang, *A History of Mass Communication*, Focal Press, Boston, Oxford – Johannesburg – Melbourne – New Delhi – Singapore 1997, 19, <http://home.lu.lv/~s10178/sixrevolutions.pdf>, 23. новембар 2013.

¹⁷ Према чл. 11 ЗИП РС, јавним гласилима се сматрају новине, радио и телевизијски програми, сервиси новинских агенција, интернет и друга електронска издања наведених јавних гласила, као и друга средства јавног информисања која помоћу речи,

креирање слике о стварности код потенцијалних прималаца информације, тако последице по права и интересе лица на које се односи неистинита, непотпуна или нетачно пренета информација могу бити несагледиве. Сведоци смо чињенице да се свакодневно, из најразличитијих разлога, такве информације пласирају у медијима.

Мисија медија је јасно дефинисана – њихов задатак је да истинито, верно и потпуно информишу потенцијалне адресате информација. Међутим, потреба за сензационализмом и ексклузивношћу,¹⁸ већи тираж или гледаност инспиришу медије да објављују информације које су непотпуне, неистините или нетачно пренете. Да би се спречило такво понашање медија, слобода изражавања се може ограничити наредбом да се објави исправка информације.

3. ОСТВАРИВАЊЕ ПРАВА НА ИСПРАВКУ НЕИСТИНИТЕ, НЕПОТПУНЕ ИЛИ НЕТАЧНО ПРЕНЕТЕ ИНФОРМАЦИЈЕ

Право на исправку непотпуне, неистините или нетачно пренете информације зајемчено је одредбама Устава РС. У делу у коме се прописује слобода медија, у одредби из чл. 50, ст. 4 изричито је прописано да се остваривање права на исправку неистините, непотпуне или нетачно пренете информације којом је повређено нечије право или интерес уређује законом.¹⁹

слике или звука објављују идеје, информације и мишљења намењене јавној дистрибуцији и неодређеном броју корисника.

¹⁸ У том смислу, З. Ивошевић, 16.

¹⁹ Право на објављивање исправке објављене информације предвиђају многобројни међународни извори. Међу значајнијим, налази се резолуција Комитета министара Савета Европе бр. (74) 26 која је усвојена на седници одржаној 2. јула 1974. године, а која се односи на право на одговор на објављену информацију и позицију појединца у односу на штампу (Council of Europe, Committee of Ministers, Resolution (74) 26, *On the Right of Reply – Position of the Individual in Relation to the Press*, [http://www.coe.int/t/dghl/standardsetting/media/doc/cm/res\(1974\)026_EN.asp](http://www.coe.int/t/dghl/standardsetting/media/doc/cm/res(1974)026_EN.asp), 21. новембар 2013. године). У чл. 1 Резолуције прописано је да појединац у односу на информацију у медијима мора имати брзу и делотворну могућност исправке нетачних података који се на њега односе и за чију исправку има оправдан интерес, с тим да исправци, уколико је могућно, треба дати исти значај као и изворној информацији. Право на исправку објављене информације предвиђа и Европска конвенција о прекограничној телевизији (чл. 8 Закона о потврђивању Европске конвенције о прекограничној телевизији, *Службени гласник РС – Међународни уговори*, бр. 42/09). Изричито је прописано да „свака држава уговорница са чије територије се емитује програм ће обезбедити да свако физичко или правно лице, без обзира на националност или место боравка, има могућност да оствари право на одговор или да потражи други одговарајући правни или административни лек у односу на програме које емитује радиодифузна организација под њеном јурисдикцијом у оквиру значења члана 5. Она ће, посебно, обезбедити да временски оквир и остале појединости везане за остваривање права на одговор буду такви, да се ово право може ефикасно остварити“. Иако се у наведеним одре-

Остваривање права на исправку информације лица на које се односи неистинита, непотпуна или нетачно пренета информација а којом је повређено њено право или интерес, могуће је искључиво у судском поступку. На тај закључак, наводи нас одредба из чл. 47, ст. 4 ЗЈИ РС, у којој је прописано да лице чији су право или интерес повређени неистинитом, непотпуном или нетачно пренетом информацијом може тужбом захтевати да суд одговорном уреднику нареди да, без накнаде, објави његову исправку те информације као неистините, непотпуне или нетачно пренете. Лице на које се информација односи неће моћи своје право на исправку информације да оствари вансудским путем, у претходном поступку, што је могуће у случају да се ради о одговору на информацију.²⁰

дбама непосредно говори о одговору на објављену информацију, може се закључити да се право на исправку може подразумевати под „другим правним леком“. И Директива Већа ЕУ 89/552/ЕЕЗ предвиђа право на исправку информације (Council directive of 3 October 1989, (89/552/EEC), http://eur-lex.europa.eu/smartapi/cgi/sga_doc?smartapi!celexapi!prod!CELEXnumdoc&lg=EN&numdoc=31989L0552&model=guichett, 21. новембар 2013). У одредбама из чл. 1–3 Директиве прописано је да свако физичко или правно лице, без обзира на националну припадност, чији су легитимни интереси, посебно углед и част, оштећени објављивањем нетачних чињеница у телевизијском програму морају имати право на одговор или еквивалентно правно средство; право на одговор или одговарајуће правно средство мора се односити на све емитере који су у надлежности државе чланице; државе чланице су дужне да предузму мере ради остварења права на одговор или друго средство, те утврдити правила поступка за остваривање тог права. – Детаљно о међународним правним актима и праву на исправку, вид. V. Prančić, 1236–1238.

²⁰ Остваривање права на одговор на неистиниту, непотпуну или нетачно пренету информацију могућно је на два начина. Најпре, постоји могућност да се право на одговор на информацију оствари вансудским путем, у претходном поступку. Овај вид остваривања права својствен је само праву на одговор на објављену информацију. Лице на које се лично односи информација која је подесна да повреди његово право или интерес, има право да захтева од одговорног уредника јавног гласила да објави одговор у коме оно тврди да је информација неистинита, непотпуна или нетачно пренета, без накнаде. Оно то чини у тачно одређеном року који је различите дужине, у зависности од тога да ли је информација подесна да повреди право или правни интерес лица објављена у дневној штампи или дневној радиодифузној емисији или у повремениој штампи или повремениој радиодифузној емисији. Одговорни уредник је дужан да одговор на информацију објави без одлагања, најкасније у другом наредном броју дневне штампе, односно у другој наредној дневној емисији од приспећа одговора. Међутим, уколико одговорни уредник не објави одговор на информацију иако не постоје разлози за необјављивање одговора, право на одговор лица на које се објављена информација односи није остварено. То право неће бити остварено ни у случају да је одговор објављен на непрописан начин – супротно начелима једнакости информације и одговора и забране преиначења и коментарисања одговора. Уколико претходни поступак не успе, лице на које се објављена информација односи своје право на одговор може остварити у поступку судске заштите права на објављивање одговора, у поступку у парницама за објављивање одговора на неистиниту, непотпуну или нетачно пренету информацију.

Поједини аутори у литератури процесног права ипак сматрају да право на исправку информације ужива заштиту у парничном поступку кад заштита није остварена у претходном поступку,²¹ односно да законодавац не забрањује овлашћеним лицима да најпре траже објављивање исправке, а уколико уредник то не учини, подигну тужбу код суда.²² Опет, други аутори сматрају да ће у том случају одговорни уредник објавити одговор на информацију, као облик провизорне заштите.²³ Судска пракса стоји на становишту да заштита права на исправку није могућа у претходном поступку.²⁴

Заштита права на исправку у претходном поступку била је предвиђена одредбама Закона о јавном информисању Републике Србије из 1998. године.²⁵ Одговорни уредник јавног гласила био је дужан да без накнаде објави исправку нетачне информације којом се повређује нечије право или интерес, на законом прописан начин. У случају да је одговорни уредник одбио да објави исправку, или је објавио супротно начину и роковима предвиђеним законом, лице на које се информација односи могло је да подигне тужбу против одговорног уредника код надлежног суда на чијем подручју се налази његово седиште, односно пребивалиште.²⁶ Рок за тужбу није био прописан, суд је одлучивао решењем и налагао туженом да објави исправку на законом прописан начин. Суд је био дужан да одлуку по тужби донесе у року од три дана. (ЗЈИ 1998, чл. 41, ст. 3).²⁷

Остваривање права на исправку објављене информације у претходном поступку предвиђено је у правним системима појединих бал-

²¹ Г. Станковић, *Грађанско процесно право, прва свеска, Парнично процесно право*, Правни факултет у Нишу, Ниш 2010, 577.

²² В. Вучковић, 9.

²³ У том смислу, З. Ивошевић, 19.

²⁴ „За разлику од права на одговор које се остварује и вансудским и судским путем, право на исправку се остварује само судским путем – директном тужбом, па легитимисано лице није дужно да претходно поднесе захтев одговорном уреднику.“ (Из Решења Врховног суда Србије, Гж. 82/04 од 8. септембра 2004. године, *Билтен Врховног суда Србије* 1/2005).

²⁵ Закон о јавном информисању Републике Србије – ЗЈИ 1998, *Службени гласник Р. Србије*, бр. 36/98 и 11/01.

²⁶ Вид. ЗЈИ 1998, чл. 41, ст. 1. Законодавац је говорио о подносиоцу исправке, што је технички неадекватно јер се ради о лицу на које се информација односи и чије је право или интерес повређено, које притом не подноси исправку већ подиже тужбу чији ће елемент садржине бити и исправка коју треба објавити.

²⁷ Детаљније о овом поступку према одредбама Закона из 1998. године, вид. Г. Станковић, *Грађанско процесно право*, Удружење за грађанско процесно и арбитражно право, Ниш 2002, 462–463; Б. Познић, В. Ракић-Водинелић, *Грађанско процесно право*, Савремена администрација, Београд 1999, 419–420.

канских земаља. Законом о медијима Републике Хрватске,²⁸ који прописује правила поступања у поступку за објављивање исправке информације, предвиђено је да подносилац захтева за исправку информације коју одговорни уредник није објавио у року и на начин одређен законом, може подићи тужбу против одговорног уредника код суда. Објављивање исправке у претходном поступку може се захтевати у року од 30 дана од дана објављивања информације и подноси се уреднику у писменој форми. (ЗМ РХ, чл. 40, ст. 2 и 3). Произлази, да тужилац подиже тужбу тек пошто своје право није остварио у претходном поступку. Тужба се подиже у року од 30 дана од дана протекла рока за објављивање исправке, односно дана када је исправка објављена супротно правилима садржаним у закону (ЗМ РХ, чл. 46, ст. 1 и 2). И Закон о медијима Републике Црне Горе²⁹ предвиђа остваривање права на исправку у претходном поступку. Објављивање исправке се може тражити у року од 30 дана од дана објављивања програмског садржаја (ЗМ ЦГ, чл. 26, ст. 2) и законом су прецизно прописана правила о начину објављивања исправке. Тек ако медиј не објави исправку, или је објави не поштујући правила садржана у закону или истовремено објави коментар исправке, лице на које се објављена информација односи може подићи тужбу код надлежног суда против оснивача медија (ЗМ ЦГ, чл. 30, ст. 2). Тужба се подиже у року од 30 дана од дана истека рока за објављивање исправке.

Закон о парничном поступку Републике Србије³⁰ прописује правила по којима се поступа у појединим посебним парничним поступцима. Поред посебних парничних поступака који су предвиђени одредбама ЗПП-а, спектар различитих права правних субјеката може се заштитити и остварити и у посебним парничним поступцима који су предвиђени одредбама других закона. Један од тих закона је ЗЈИ РС, којим су прописана правила по којима се поступа у парницама у области медијског права. У овим парницама, с једне стране, штите се и остварују права правних субјеката, али, с друге стране, штите се и јавни интереси поводом објављивања информација у штампаним и електронским медијима.³¹ Специфична природа права која се штите, садржина саме парнице, природа заштите која се остварује и одређени

²⁸ Закон о медијима Републике Хрватске – ЗМ РХ, *Narodne novine R. Hrvatske*, бр. 59/04, 84/11 и 81/13.

²⁹ Закон о медијима Републике Црне Горе – ЗМ ЦГ, *Службени лист РЦГ*, бр. 51/02 и 62/02.

³⁰ Закон о парничном поступку – ЗПП, *Службени гласник Р. Србије*, бр. 72/11.

³¹ Г. Станковић, (2010), 577.

правнополитички циљеви узрок су постојања посебних правила по којима се поступа у медијским парницама.³²

Један од посебних парничних поступака који је регулисан одредбама ЗЈИ РС је и поступак у парницама за објављивање исправке неистините, непотпуне или нетачно пренете информације.

4. ПОСТУПАК У ПАРНИЦАМА ЗА ОБЈАВЉИВАЊЕ ИСПРАВКЕ НЕИСТИНИТЕ, НЕПОТПУНЕ ИЛИ НЕТАЧНО ПРЕНЕТЕ ИНФОРМАЦИЈЕ

Закон о јавном информисању Републике Србије не дефинише појам исправке информације. Законодавац само прописује да лице чији су право или интерес повређени неистинитом, непотпуном или нетачно пренетом информацијом може тужбом захтевати да суд одговорном уреднику нареди да, без накнаде, објави његову исправку те информације као неистините, непотпуне или нетачно пренете. Неистинита, непотпуна или нетачно пренета информација поводом које се тражи објављивање исправке мора да буде противправна. У литератури се истиче да је она противправна јер вређа част, углед, достојанство, интегритет, имовину и друга права и интересе лица на које се односи³³ и да се њоме крше одредбе права којима се штите субјективна права и интереси појединаца. Исправка се увек односи на објављивање противправне информације и има заштитну функцију.³⁴

Исправку дефинише ЗМ РХ, прописујући да се под појмом исправка не мисли само на исправку у ужем смислу, односно исправљање погрешних тврдњи или нетачних навода у објављеној информацији, већ и на изношење чињеница и околности којима повређени побија или с намером побијања битно допуњује наводе у објављеном тексту (чл. 40, ст. 4). Сврха исправке је, према хрватском законодавцу, исправљање нетачне или непотпуне информације. И ЗМ ЦГ дефинише исправку информације, и то као информацију којом се исправљају

³² У том смислу: Г. Станковић, (2010), 577; Д. Палачковић, *Парнично процесно право*, Правни факултет у Крагујевцу, Крагујевац 2004, 335. ЗЈИ РС прописује правила поступања и у: 1) парницама за објављивање одговора на неистиниту, непотпуно или нетачно пренету информацију; 2) парницама за пропуштање објављивања информације; 3) парницама за заштиту права на приватни живот и права на лични запис; 4) парницама због повреде забране говора мржње; и 5) парницама за накнаду материјалне и нематеријалне штете настале објављивањем информације односно необјављивањем одговора или исправке.

³³ У том смислу, З. Ивошевић, 19.

³⁴ V. Hebrang, „Ostvarivanje prava na ispravak medijske objave“, *Medianali* Vol. 4 No. 8, 2010, 51–52.

погрешни или неистинити наводи у објављеном програмском садржају (чл. 27, ст. 1).

Активну процесну легитимацију за подизање тужбе за објављивање исправке неистините, непотпуне или нетачно пренете информације има прецизно законом одређен круг лица. Најпре, активно процесно легитимисано је лице на које се информација односи и чије је право или интерес повређено самом информацијом. Уколико је лице неспособно да се стара о својим интересима, тужбу за објављивање исправке подиже законски заступник у његово име, а у име правног лица то чини орган правног лица.

Учесници правног лица, такође, могу бити активно процесно легитимисани за подизање тужбе уколико се објављена информација односи како на само правно лице, тако и лично на учесника правног лица. У том случају, члан, орган или запослени у правном лицу има право на подизање тужбе за објављивање исправке информације.

У случају да је лице на које се објављена информација односи умрло, тужбу за објављивање одговора на информацију могу подићи супружник умрлог, његова деца, његови родитељи, правно лице чији је умрли био учесник у случају да се информација тиче његовог учешћа у правном лицу, као и друга лица чију успомену на умрлог може да повреди или повређује објављена информација.³⁵ Евидентно је да законодавац није прецизно одредио круг лица чију успомену на умрлог повређује информација која је објављена, те ће задатак суда бити да у сваком конкретном случају одређује која су то лица активно процесно легитимисана за подизање тужбе за објављивање исправке информације.

Тужба којом се тражи објављивање исправке неистините, непотпуне или нетачно пренете информације подиже се у тачно предвиђеном року и то у року од три месеца од дана објављивања информације. Рок је преклузивне природе те се протеком рока губи право на подизање тужбе. У случају подизања тужбе након протекла законом прописаног рока, суд ће тужбу одбацили као неблаговремену. Како је могуће да лице на које се односи информација умре у току рока за подизање тужбе за објављивање исправке или правно лице престане да постоји у току рока, рок ће тећи изнова и то од дана смрти, односно престанка правног лица.³⁶

³⁵ Вид. ЗЈИ РС, чл. 48, ст. 3. У случају да је правно лице на које се информација односи престало да постоји, право на исправку имају учесници правног лица.

³⁶ ЗЈИ РС, чл. 52.

Тужба за објављивање исправке информације подиже се код надлежног суда. Надлежан је виши суд³⁷ на чијем подручју се налази седиште оснивача јавног гласила.

По својој правној природи, тужба за објављивање исправке информације је кондемпнаторна. Тужилац својим тужбеним захтевом садржаним у тужби тражи од суда да туженом нареди објављивање исправке неистините, непотпуне или нетачно пренете информације, под претњом плаћања одређене примерене новчане своте тужиоцу у случају необјављивања исправке. Тужилац је дужан да уз тужбу приложи и доказе о објављеној информацији, те прилаже примерак или копију штампане ствари у којој је објављена информација, односно, уколико је у могућности, тонски или видео запис емисије у којој је објављена неистинита, непотпуна или нетачно пренета информација.³⁸

Саставни део тужбе је и исправка коју ће уредник јавног гласила објавити уколико тужбени захтев буде усвојен. Првобитно означен текст исправке може се преиначити и то све до закључења главне расправе, без пристанка туженог.

У одређеним ситуацијама, суд неће дозволити преиначење текста исправке. Уколико се преиначењем текста исправке злоупотребљавају процесна овлашћења, а нарочито ако је дошло до већег броја преиначења, суд неће дозволити преиначење и о томе ће донети посебно решење. Против овог решења дозвољена је посебна жалба.³⁹

Поступак за објављивање исправке неистините, непотпуне или нетачно пренете информације конципиран је на начелу хитности. Начело хитности поступка очитује се најпре у чињеници да се предмет у парници за објављивање исправке додељује судији на рад истог дана или следећег дана након пријема тужбе у суду, што је у интересу бржег одлучивања и објављивања исправке.

Када тужилац подигне тужбу код суда, тужба се доставља туженом коме се налаже да одговори на тужбу. Тужени је дужан да суду упуту одговор на тужбу у року од осам дана од дана достављања тужбе. У овом поступку не заказује се и не одржава припремно рочиште.⁴⁰

³⁷ Вид. Закон о уређењу судова, *Службени гласник Р. Србије*, бр. 116/08 и 104/09, чл. 23, ст. 1, т. 7.

³⁸ Вид. ЗЈИ РС, чл. 53, ст. 3.

³⁹ Вид. ЗЈИ РС, чл. 53, ст. 7.

⁴⁰ Ово законско решење представља одступање од општег парничног поступка у коме се припремно рочиште заказује и одржава у року од 30 дана од дана достављања тужиоцу одговора на тужбу (Упор. ЗПП, чл. 301).

Одредбама о роковима у овом посебном парничном поступку конкретизује се начело хитности. Прво рочиште за главну расправу одржава се у року од 15 дана од дана пријема одговора на тужбу, односно од истека рока за одговор на тужбу.⁴¹

На прво рочиште за главну расправу суд позива тачно одређена лица. Позив за прво рочиште за главну расправу доставља се тужиоцу, туженом и евентуално сведоцима. У позиву за прво рочиште за главну расправу, сва позвана лица суд упозорава на последице њиховог изостанка са заказаног рочишта. Уколико тужилац изостане са првог или било ког другог рочишта за главну расправу, сматраће се да је тужбу повукао. Када је у питању тужени, уколико изостане са првог рочишта за главну расправу, прописано је да се може донети пресуда, као и да ће у случају његовог изостанка са неког другог каснијег рочишта суд донети пресуду и то на основу до тада утврђеног чињеничног стања.⁴² И једна и друга фикција су врста санкције за тужиоца и туженог због њихове процесне пасивности у поступку који карактерише хитност у поступању.⁴³

Након што се тужба за објављивање исправке информације достави одговорном уреднику радиодифузног гласила које је информацију и објавило, одговорни уредник је дужан да на захтев суда неодложно достави суду тонски, односно видео запис емисије у којој је информација објављена. Уколико одговорни уредник не достави тражене записе, без оправданих разлога, суд може одлучити на његову штету.

Посебна ситуација у парницама за објављивање исправке информације је она у којој након подношења тужбе дође до промене одговорног уредника јавног гласила. У том случају, тужилац је дужан да преиначи тужбу. Путем субјективног преиначења тужбе, тужилац уместо првобитно туженог тужи друго лице које ступа у парницу уместо дотадашњег туженог, долази до чисто процесне сукцесије и стари тужени иступа из парнице. Уколико тужилац не преиначи тужбу до закључења главне расправе, суд ће одбацити тужбу. За преиначење тужбе није потребан пристанак ни првобитно туженог ни новог одго-

⁴¹ У хрватском праву, прво рочиште за главну расправу мора се одржати у року од осам дана од дана пријема тужбе, а тужени је дужан да одговори на тужбу најкасније на главној расправи (ЗМ РХ, чл. 47, ст. 2 и 3).

⁴² ЗЈИ РС, чл. 63, ст. 5.

⁴³ У поступку у парницама за објављивање исправке информације не може доћи до мировања поступка (ЗЈИ РС, чл. 63, ст. 6). Како је након доношења ЗЈИ РС, донет ЗПП у коме више не егзистира мировање поступка као вид привременог обустављања парничне делатности, ова одредба ЗЈИ РС нема важност.

ворног уредника јавног гласила као новотуженог.⁴⁴ И на овом месту констатујемо одступање од правила опште парничне процедуре, којима се за субјективно преиначење тужбе, поред осталих претпоставки, захтева пристанак и првобитно туженог и новог туженог.

Предмет расправљања у поступку у парницама за објављивање исправке информације изричито је предвиђен законом. Према одредби из чл. 47, ст. 5 ЗЈИ РС, у овом поступку се расправља о неистинитости, непотпуности или нетачности преноса информације, као и о томе да ли је информацијом повређено право или интерес тужиоца. Суд ће утврђивати и оцењивати да ли је објављеном информацијом која је неистинита, непотпуна или нетачно пренесена повређено право или интерес лица на које се информација односи. Терет доказивања је на тужиоцу који мора да докаже да је информација неистинита, непотпуна или нетачно пренесена и да је њоме повређено његово право или интерес. Овакав закључак произлази из одредбе закона којом је прописано да суд неће усвојити тужбени захтев уколико тужилац не докаже да информација има дате карактеристике.⁴⁵

Кад утврди да постоје законом предвиђени услови, суд доноси пресуду у поступку у парницама за објављивање исправке објављене информације. Суд је дужан да пресуду донесе одмах по закључењу главне расправе, када је јавно и објављује.⁴⁶ Донету пресуду у облику овереног преписа суд доставља странкама у року од три дана од дана доношења.⁴⁷

Уколико суд усвоји тужбени захтев тужиоца, пресуда има кондемпнаторни карактер. Пресудом суд наређује туженом да исправку информације објави у складу са роковима и на начин предвиђен законом. Сходно диспозитиву пресуде и појединачној правној норми која је у њему формулисана, уредник јавног гласила дужан је да исправку објави без одлагања, а најкасније у другом наредном броју дневне

⁴⁴ ЗЈИ РС, чл. 53, ст. 5. Вид. Решење Апелационог суда у Београду Гж бр. 1080/11 од 9.3.2011. године и пресуда Вишег суда у Београду П-3 бр. 12/10 од 3. септембра 2010. године, *Билтен Вишег суда у Београду* 81/2011, доступно на: [http://www.bg.vi.sud.rs/images/BILTEN_SUDSKA_PRAKSA\(1\).pdf](http://www.bg.vi.sud.rs/images/BILTEN_SUDSKA_PRAKSA(1).pdf), 24. новембар 2013. године.

⁴⁵ Има мишљења да би у овом поступку требало одступити од општих правила о терету доказивања и прилагодити их специфичностима самог поступка. У том смислу, тужени би био дужан да докаже истинитост тврдњи у информацији која је објављена и ово решење је заступљено у англосаксонском праву. – Тако, А. Адамовић, „Поступак у парницама за објављивање исправке неистините, непотпуне или нетачно пренете информације“, *Зборник радова Правног факултета у Нишу, LXI тематски број, Медији и људска права* (ур. П. Димитријевић), Ниш 2012, 508.

⁴⁶ ЗЈИ РС, чл. 64, ст. 1. Исто, ЗМ РХ, чл. 51, ст. 2.

⁴⁷ И на овом месту увиђамо одступање од правила опште парничне процедуре (упор. ЗПП, чл. 354, ст. 1 и 4).

штампе, односно у другој наредној дневној емисији од приспећа пресуде која садржи исправку, а иначе, у првом наредном броју, односно првој наредној емисији од приспећа пресуде која садржи исправку.⁴⁸ Објављивање одговора мора бити извршено тако да се испоштује начело једнакости информације и исправке.⁴⁹ Међутим, врло често се дешава да се исправка информације не објављује на насловној или првој страни у штампаним медијима већ на крају штампе, на дну стране, односно у делу штампе који је мање читан. Такође, најчешће се текст исправке мења, скраћује и објављује у делу који садржи писма читалаца и њихова реаговања.⁵⁰ У хрватском праву, предвиђено је и једно специфично решење у погледу објављивања исправке, те се прописује да је главни уредник дужан да приликом објављивања исправке наведе да се ради о објављивању на основу пресуде и да цитира изреку пресуде која је донета (чл. 51, ст. 4 ЗМ РХ).

У одређеним ситуацијама суд неће донети пресуду којом ће усвојити тужбени захтев тужиоца. Постоји могућност да суд донесе пресуду којом се одбија тужбени захтев. Тада, суд пресудом неће наредити туженом објављивање исправке. Овакав исход поступка изван је у случајевима када је испуњен један од разлога предвиђених одредбама из чл. 60 ЗЈИ РС којима је прописано да суд неће наредити одговорном уреднику да објави исправку, односно део исправке: ако тужилац не докаже да је објављена информација неистинита, непотпуна или нетачно пренета; ако је информација неистинита или непотпуна, али суд нађе да не вређа право лица на које се односи;⁵¹ и ако постоји неки од разлога за необјављивање одговора на информацију, који сходно важе и за исправку.⁵²

Уколико је суд усвојио тужбени захтев, донео пресуду и наредио објављивање исправке информације, дужност је одговорног уредника да исправку и објави. Међутим, постоји могућност да се након насту-

⁴⁸ „Тужени као новинска кућа има обавезу да објави исправку информације, иако је у својим новинама независно од тужбе већ објавио чланак о том случају, тј. о истом лицу, у којем текст допуњава, објашњава и на одређени начин исправља садржину информација из објављеног текста у делу навода који се односи на тужиоца“ (Пресуда Округног суда у Београду, П. 119/03 од 10. фебруара 2004. и Пресуда Врховног суда Србије Гж. 45/04 од 18. маја 2004, *Билтен Округног суда у Београду* 64/2005).

⁴⁹ ЗЈИ РС, чл. 56.

⁵⁰ В. Skoko, D. Vajs, 109. Вид. Пресуда Врховног суда Србије, Гж 30/05 од 23. фебруара 2005, *Билтен Врховног суда Србије* 1/2005.

⁵¹ У овом случају, лице на које се односи информација могло би да затражи од одговорног уредника објављивање одговора, или ако одговорни уредник не објави одговор, подигне тужбу и затражи судску заштиту у поступку за објављивање одговора.

⁵² Ради се о разлозима који су прописани одредбом ЗЈИ РС, чл. 58, ст. 1, т. 1, 2, 4 и 6–18.

пања правноснажности пресуде којом је наређено објављивање исправке промени одговорни уредник јавног гласила. У том случају, дужност објављивања исправке информације која је утврђена у пресуди, прелази на новог одговорног уредника јавног гласила (ЗЈИ РС, чл. 68).

Оверени препис пресуде која је постала правноснажна, којом је наређено објављивање исправке информације, доставља се одмах и оснивачу јавног гласила.

Против пресуде донете у поступку за објављивање исправке информације могу се изјавити одређени правни лекови. Најпре, странке могу изјавити жалбу као редован правни лек који се изјављује у року од осам дана од дана када је странки достављен препис пресуде.⁵³ У жалбеном поступку, жалба се доставља противној страни на одговор, и то без одлагања, а најкасније у року од три дана од дана пријема жалбе. Одговор на жалбу подноси се у року од три дана од дана пријема жалбе.

Када је примио изјављену жалбу и утврдио да је благовремена и дозвољена, првостепени суд је заједно са свим осталим списима доставља другостепеном суду. Првостепени суд је дужан да достављање изврши у року од пет дана од дана пријема одговора на жалбу, односно по истеку рока за одговор на жалбу. Другостепени суд је дужан да о жалби одлучи у року од осам дана од дана пријема жалбе са свим осталим списима.⁵⁴

Одступања од опште парничне процедуре у овом домену више су него очигледна.⁵⁵ Може се констатовати да су у овом посебном пар-

⁵³ Вид. ЗЈИ РС, чл. 66, ст. 1

⁵⁴ Вид. ЗЈИ РС, чл. 66, ст. 5. У хрватском праву, рокови у погледу жалбе знатно су краћи. Жалба се подноси у року од три дана од дана пријема пресуде, не доставља се противној странки на одговор, првостепени суд је са свим осталим списима доставља другостепеном суду у року од два дана, а другостепени суд је дужан да о жалби одлучи у року од три дана од дана пријема жалбе (ЗМ РХ, чл. 52). Детаљније, вид. S. Triva, M. Dika, *Грађанско парнично процесно право*, Народне новине, Zagreb 2004, 834–835. У црногорском праву, жалба се изјављује у року од пет дана од дана достављања пресуде, првостепени суд је доставља инстанционом суду у року од два дана, а о њој се одлучује у року од пет дана (ЗМ ЦГ, чл. 33, ст. 1 и 2). Вид., опширније, Г. Станковић, Р. Рачић, *Грађанско процесно право, прва свеска, Парнично процесно право*, Правни факултет Универзитета Медитеран, Подгорица 2010, 559–560.

⁵⁵ Одступања у односу на општи парнични поступак, како је већ речено, су очигледна. Најпре, рок за жалбу према одредбама ЗПП-а износи 15 дана од дана достављања преписа пресуде, док је рок за жалбу у поступку за објављивање исправке информације осам дана. У општем парничном поступку, одговор на жалбу се подноси у року од 15 дана од дана достављања жалбе, а у овом посебном поступку рок за одговор на жалбу је три дана од дана пријема жалбе. Затим, жалба против пресуде донете у поступку за објављивање исправке информације доставља се са свим списима другостепеном суду у року од пет дана од дана пријема одговора на жалбу, односно по

ничном поступку рокови у погледу изјављивања жалбе, као и рокови у погледу поступања првостепеног и другостепеног суда, знатно краћи,⁵⁶ што је у складу са прокламованим начелом хитног поступања у овом поступку.

Када је у питању предлог за понављање поступка, законом је прецизно регулисано из којих разлога се може поднети и у којим роковима странка може захтевати понављање поступка. Предлог за понављање поступка може се поднети: ако је суд био непрописно састављен или ако је судио судија који је по закону морао да буде изузет, или ако је у доношењу пресуде учествовао судија који није учествовао на главној расправи; ако је странки незаконитим поступањем, а нарочито пропуштањем достављања било онемогућено да расправља пред судом; ако се одлука заснива на лажном исказу сведока или вештака; ако се одлука заснива на исправи која је фалсификована или у којој је оверен неистинит садржај, и ако је до одлуке суда дошло услед кривичног дела судије, судије поротника, законског заступника или пуномоћника странке, противне странке или трећег лица.

Предлог за понављање поступка подноси се у року од осам дана од дана сазнања за разлог због кога се понављање тражи, а најкасније у року од 30 дана од дана наступања правноснажности пресуде. И рокови су знатно краћи у односу на општи парнични поступак, а знатно краћа је и листа разлога из којих се понављање поступка може тражити.⁵⁷

Ревизија против другостепене пресуде дозвољена је у случају да је тужбени захтев одбијен. Ревизија се изјављује у року од 15 дана од дана достављања другостепене пресуде.⁵⁸

истеку рока за одговор на жалбу. У општем парничном поступку, она се доставља у року од осам дана од дана пријема одговора на жалбу или од дана протекла за одговор на жалбу. И најзад, другостепени суд је дужан да одлучи о жалби у року од осам дана од дана пријема жалбе на пресуду донету у поступку за објављивање исправке информације. У општем парничном поступку другостепени суд је дужан да одлучи о жалби најкасније у року од девет месеци од дана пријема списа од првостепеног суда, уколико не одржава другостепену расправу. Уколико одржава расправу, суд одређује временски оквир за спровођење поступка (ЗПП, чл. 383, ст. 2 и 5).

⁵⁶ Уколико суд прекорачи прецизно одређене рокове (који се тичу одржавања првог рочишта за главну расправу, достављања пресуде странкама, достављања жалбе другостепеном суду од стране првостепеног суда и достављања пресуде која је постала правноснажна оснивачу јавног гласила), на предлог тужиоца, председник суда ће без одлагања доделити предмет у рад другом већу (ЗЈИ РС, чл. 69, ст. 1). Све предузете радње које је предузело првобитно веће, као и радње странака које су пред њим предузете не морају се понављати и остају у важности.

⁵⁷ О правним лековима у овом посебном парничном поступку, детаљније вид. Г. Станковић, (2010), 577.

⁵⁸ ЗЈИ РС, чл. 66, ст. 7.

5. ЗАКЉУЧАК

Законодавац врло детаљно регулише правила поступања у овом посебном парничном поступку. У односу на ранији Закон о јавном информисању (1998), у коме велики број питања није био регулисан, важећи ЗЈИ РС скоро у потпуности нормативно уређује судски поступак за остваривање права на исправку објављене информације. Вансудско остваривање овог права, које је могуће у појединим правним системима земаља у региону, није могуће у нашем правном систему.

Законодавац посебно наглашава хитност поступка. Хитност у поступању конкретизована је кроз одредбе о роковима и изостављање одређених института својствених општем парничном поступку, при чему се одступа од правила опште парничне процедуре која се сходно примењују у овом поступку. Међутим, иако је хитност прокламована, законодавцу је могуће замерити на дужини рокова, уколико се изврши поређење са роковима предвиђеним у поступку у парницама за објављивање одговора на неистиниту, непотпуну и нетачно пренету информацију који су знатно краћи. Поставља се питање зашто законодавац није применио исте рокове, већ рокове који су дужи, посебно ако се узме у обзир чињеница да се у поступку објављивања исправке ради о информацији која је повредила право односно правни интерес лица, а у поступку за објављивање одговора информација је подесна да повреди право или интерес лица на које се односи.

Уколико се занемари употреба неадекватних техничких термина и непостојање одређених законских решења, која су притом предвиђена у правним системима у региону, може се рећи да је законодавац предвидео релативно ефикасан поступак за заштиту права на исправку објављене информације која је повредила право или интерес лица на које се односи. Уз евентуално скраћење прописаних рокова, лицу чије је право или интерес повређено било би омогућено да ефикасно оствари право на исправку, а самим тим, делотворним правним инструментом била би ограничена моћ масовних медија и објављивање неистинитих, нетачних или нетачно пренетих информација које повређују права или интересе лица на које се односе.

ЛИСТА РЕФЕРЕНЦИ

Библиографске референце

1. Адамовић, Анђелија, „Поступак у парницама за објављивање исправке неистините, непотпуне или нетачно пренете информације“, *Зборник радова Правног факултета у Нишу, LXI тематски број, Медији и људска права* (ур. П. Димитријевић), Ниш 2012;
2. Аћимовић, Даница, *Масовни медији као јавни комуникатори у добу знања*, http://www.famns.edu.rs/skup2/radovi_pdf/acimovic.pdf;
3. Водинелић, Владимир В., „Европски стандард слободе медија“, *Билтен Врховног суда Србије* 3/2007, први том;
4. Вучковић, Влада, „Заштита права личности путем исправке објављене информације, одговора на објављену информацију и опозива издаве“, *Избор судске праксе* 2/2004;
5. Vreg, France, *Društveno komuniciranje*, Centar za informacije i publicitet, Zagreb 1975;
6. Ивошевић, Зоран, „Узвраћање на информацију правом на одговор и правом на исправку“, *Избор судске праксе* 10/2004;
7. Irving, Fang, *A History of Mass Communication*, Focal Press, Boston, Oxford – Johannesburg – Melbourne – New Delhi – Singapore 1997, <http://home.lu.lv/~s10178/sixrevolutions.pdf>;
8. Јанићијевић, Јасна, *Комуникација и култура*, Издавачка књижарница Зорана Стојановића, Сремски Карловци – Нови Сад 2000;
9. Muhammadali, N., *Introduction to mass communication*, University of Calicut, 2011, <http://www.universityofcalicut.info/SDE/SMMassCommunication.pdf>;
10. Палачковић, Душица, *Парнично процесно право*, Правни факултет у Крагујевцу, Крагујевац 2004;
11. Познић, Боривоје, Ракић-Водинелић, Весна, *Грађанско процесно право*, Савремена администрација, Београд 1999;
12. Prančić, Vicko, „Pravo na ispravak objavljene informacije i pravo na odgovor na objavljenu informaciju prema Zakonu o medijima“, *Zbornik radova Pravnog fakulteta u Zagrebu* 58 (5)/2008;
13. Радојковић, Мирољуб, Милетић, Мирко, *Комуницирање, медији и друштво*, Учитељски факултет Универзитета у Београду, Београд 2008;
14. Skoko, Vožo, Bajš, Denis, „Objavlјivanje neistina i manipuliranje činjenicama u hrvatskim medijima i mogućnosti zaštite privatnosti, časti i ugleda“, *Politička misao* Vol. XLIV, 1/2007;
15. Станковић, Гордана, *Грађанско процесно право, прва свеска, Парнично процесно право*, Правни факултет у Нишу, Ниш 2010;
16. Станковић, Гордана, *Грађанско процесно право*, Удружење за грађанско процесно и арбитражно право, Ниш 2002;

17. Станковић, Гордана, Рачић, Ранка, *Грађанско процесно право, прва свеска, Парнично процесно право*, Правни факултет Универзитета Медитеран, Подгорица 2010;
18. Томић, Зорица, *Комуникологија*, Чигоја, Београд 2003;
19. Triva, Siniša, Dika, Mihajlo, *Građansko parnično procesno право*, Narodne novine, Zagreb 2004;
20. Hebrang, Vladimira, „Ostvarivanje prava na ispravak medijske objave“, *Medianali* Vol. 4, 8/2010.

Правни прописи

1. Council of Europe, Committee of Ministers, Resolution (74) 26, *On the Right of Reply – Position of the Individual in Relation to the Press*, [http://www.coe.int/t/dghl/standardsetting/media/doc/cm/res\(1974\)026_EN.asp](http://www.coe.int/t/dghl/standardsetting/media/doc/cm/res(1974)026_EN.asp);
2. Council directive of 3 October 1989, (89/552/ЕЕС), http://eur-lex.europa.eu/smartapi/cgi/sga_doc?smartapi!celexapi!prod!CELEXnumdoc&lg=EN&numdoc=31989L0552&model=guichett;
3. Закон о ратификацији Конвенције за заштиту људских права и основних слобода, *Службени лист СЦГ – Међународни уговори*, бр. 9, од 26. 12. 2003. године, 5/05 од 1. 7. 2005;
4. Закон о јавном информисању Републике Србије, *Службени гласник Р. Србије*, бр. 43/03, 61/05, 71/09, 89/10 и 41/11;
5. Закон о потврђивању Европске конвенције о прекограничној телевизији, *Службени гласник Р. Србије – Међународни уговори*, бр. 42/09;
6. Закон о јавном информисању, *Службени лист РЦГ*, бр. 4/98;
7. Закон о медијима Републике Хрватске, *Narodne novine R. Hrvatske*, бр. 59/04, 84/11 и 81/13;
8. Закон о медијима Републике Црне Горе, *Службени лист РЦГ*, бр. 51/02 и 62/02;
9. Закон о парничном поступку, *Службени гласник Р. Србије*, бр. 72/11;
10. Закон о уређењу судова, *Службени гласник Р. Србије*, бр. 116/08 и 104/09;
11. Устав Републике Србије, *Службени гласник Р. Србије*, бр. 98/06.

Associate Professor Vladimir Boranijašević, LL.D.

Faculty of Law, University of Priština with temporary seat
in Kosovska Mitrovica

THE PROCEDURE IN ACTION FOR PUBLICATION OF THE CORRECTION TO THE UNTRUE, INCOMPLETE OR INCORRECTLY TRANSFERRED INFORMATION

Summary

The right to a correction of information which has been either false, incomplete or incorrectly conveyed and which has violated the right or legal interest of the person the information refers to is provided and guaranteed by regulations of international and domestic legal acts. This right is realized in a special kind of civil proceedings and the rules according to which to act have been regulated by the Public Information Act of the Republic of Serbia.

The legislator regulates in detail the rules of conduct in this special civil procedure. As compared to the previous Public Information Act (1998) in which a number of issues were not regulated, the current law almost completely normatively regulates the judicial proceedings for realization of the right to a correction of the published information.

The legislator especially emphasizes the emergency of the procedure concretized through regulations of deadlines and elimination of certain institutes characteristic for general civil proceedings, while deviating from the rules of general civil proceedings applied in this procedure. However, although emergency was proclaimed, the legislator can be blamed for the length of terms, if comparison is made to the terms regulated in the procedure in litigation for announcement of the response to false, incomplete and incorrectly conveyed information, where the terms are much shorter.

In case we ignore the use of inadequate technical terms and non-existence of certain legal solutions, we can conclude that the legislator has planned for a relatively efficient procedure for protection of the right to a correction of the published information which has violated the right or interest of the person it refers to. With a possible shortening of the regulated terms, the person whose right or interest have been violated would be enabled to realize efficiently the right to a correction of published information.

Key words: *Media; Information; Violation of the right or interest; Correction of information; Special civil procedure.*